

**De
Bijloke**
Muziekcentrum

Waltz with Bashir

BRYGGEN & Jolente De Maeyer

Programma

Zo 01.12.24

15:00

Concertzaal

Programma

MAX RICHTER

Waltz With Bashir [90']

Uitvoerders

BRYGGEN - Bruges Strings

Jolente De Maeyer

eerste viool & muzikale leiding

**Isabel Dhallé, Bérénice Awouters
& Eva Ackerman**

eerste viool

**Sadie Fields, Femke Verstappen,
Oleksandr Petryakov & Asude Ata**

tweede viool

**Liesbeth De Lombaert, Ana Sofia
Rodrigues Sousa & Eva Van de Ven**

altviool

**Suzanne Vermeyen, Lieselot Watté
& Marijke Gonnissen**

cello

Lisa De Boos

contrabas

Marjolein Vernimmen

harp

Een Dialoog van Onbehagen

Een column van Jorn Verschuere

Om met de deur in huis te vallen: het bekijken van ‘Waltz with Bashir’ smaakt, in tijden van genocide aan de hand van Israël, op z’n minst bitter. Zeker wanneer je, zoals ik, de Palestijnse zaak en hun recht op verzet erkent en slechts enkele maanden voor 7 oktober 2023 de koloniale bezetting met eigen ogen gezien hebt.

En toch, ondanks de wrange nasmaak, valt er wat te zeggen over Ari Folmans geanimeerde documentaire, die zijn zoektocht naar verloren herinneringen als IDF-soldaat tijdens de Israëlische inval in Libanon in 1982 en de bloedbaden van Sabra en Shatila volgt. De combinatie van surrealistische animatie, klassieke muziek en introspectieve storytelling is, op artistiek en narratief vlak, ronduit verbluffend. Folmans onderdrukte herinneringen komen op intieme, spookachtige wijze naar boven, terwijl de psychologische schade en de menselijke kost van oorlog worden belicht.

Maar wat als juist de actoren van het militair apparaat dat al 75 jaar een gruwelijke bezetting in stand houdt, gehumaniseerd worden? Dezelfde bezettingsmacht wiens soldaten tegenwoordig hun vertier voor de slachting van Palestijnen zonder wroeging op beeld vastleggen zetten om aan de wereld te laten zien. Het is op dit punt, de realisatie dat empathie wordt opgewekt voor een schakel van de agressor, dat de wrange nasmaak de overhand neemt. Want op deze manier weerspiegelt de film de bredere Israëlische collectieve herinnering, waarbij de onderdrukking van Palestijnen handig wordt vergeten terwijl de focus wordt gelegd op Israëlisch slachtofferschap en trauma – een narratief dat vandaag enorm wordt uitgespeeld in de strijd om de *hearts and minds* op het internationale toneel.

De verleidingsdans om sympathie op te wekken voor de agressor is natuurlijk gemakkelijker als de bredere context waarin het individueel trauma zich bevindt achterwege wordt gelaten. Het is net op dit punt dat de relatie tussen film en kijker zich transformeert van monoloog naar dialoog. Welke beelden en verhalen wekken onze empathie op en welke laten we daardoor gemakkelijk naast

ons neerleggen? De documentaire is dan wel geen politieke analyse, en dat hoeft het ook niet te zijn, maar de keuze voor het quasi eenzijdig belichten van Israëlische slachtofferschap is zondermeer politiek en brengt het risico met zich mee om de bredere context te depolitiseren en decontextualiseren. Folman nodigt ons niet direct uit om vragen te stellen over de politieke achtergrond, maar de stilte over de bredere context dwingt ons bijna om dit zelf te doen.

Van hieruit creëert het gevoel van onbehagen een productief effect, namelijk het begin van een reflectie waarmee we aan de slag kunnen – zowel tijdens als na het kijken. Wat wordt er belicht of overschaduwd, en wat voor effect heeft dit op ons begrip van het conflict? Hoe zou dit verhaal verteld worden vanuit Palestijns perspectief? Hoe hadden we de film ontvangen of geïnterpreteerd voor 7 oktober 2023? En vooral: zorgt individuele of collectieve amnesie ervoor dat mensen in staat zijn tot onmenselijke daden of de legitimatie er van?

Immers, het zou intellectueel incorrect zijn om Folman en zijn kompanen nu zomaar weg te zetten als monsters of onmensens. Zoals Koen Bogaert stelt, iemand labelen als een monster betekent dat we onszelf juist toestaan gemakkelijker te stoppen met nadenken. Daarentegen vergt het veel meer intellectuele introspectie om te begrijpen hoe mensen, zoals u en ik, in staat blijken tot onmenselijke daden. In dit licht houdt ‘Waltz with Bashir’ ons een spiegel voor, waarin we niet alleen de oorlog door Folmans ogen zien, maar ook onze eigen perceptie ervan in vraag stellen—of aan wie we het ‘recht’ toekennen om gehumaniseerd te worden. Zo wordt het ongemak dat de film oproept niet het einde van ons engagement, maar het begin van een dieper, kritisch gesprek over wie tot monsters of mensen gemaakt wordt.

Jorn Verschuere is doctoraatsstudent aan de vakgroep Conflict- en Ontwikkelingsstudies aan de UGent. Hij werkt in zijn onderzoek onder andere rond berinneringspolitiek. Hij schreef zijn column bij dit concert op vraag van Muziekcentrum De Bijloke

Za 14 dec | 20:00 | Concertzaal

Hildegard goes East

Soolmaan

Bijna duizend jaar na haar dood is Hildegard van Bingen nog steeds een cultfiguur. De abdes, zieneres, dichteres en componiste liet een oeuvre na dat generatie na generatie van makers blijft inspireren. Zoals ensemble Soolmaan, dat met Lieselot De Wilde en Eugénie De Mey twee knallers van stemmen in huis haalt voor een onorthodoxe montage van Hildegards muziek. Vedels worden rietfluiten, nieuwe interludes verbinden eeuwenoude melodieën, en tussen notatie en improvisatie schemert het Oosten doorheen de folio's van de Codex van Dendermonde.

De Bijloke

Muziekcentrum

Tickets & info

debijloke.be

09 323 61 00

Godshuizenlaan 2, 9000 Gent

Openingsuren ticketbalie

Di tot vr: 13:00-17:00

Bij concerten:

één uur voor het concert

DELEN
PRIVATE BANK

